

แบบฟอร์ม“ผลงานนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์/ IVT”
งานประชุมวิชาการ “โรงพยาบาลพระปกเกล้า ครั้งที่ 19”

1. ชื่อเรื่องงานนวัตกรรม

“QR Code ฝังยา มารดารู้-ปฏิบัติได้ทันใจ พร้อมได้ Paperless”

1.1 โรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี

1.2 ชื่อเจ้าของผลงาน : นางสาวรสสุคนธ์ หอมเนียม วุฒิการศึกษา พย.บ.

1.3 ชื่อผู้ร่วมผลงาน : นางมยุรี ชุมนาถ วุฒิการศึกษา พย.บ.

1.4 ชื่อผู้นำเสนอผลงาน : นางสาวรสสุคนธ์ หอมเนียม วุฒิการศึกษา พย.บ.

2. สรุปผลงานโดยย่อ

การนำเทคโนโลยีและดิจิทัล ด้านการสื่อสาร ผ่านอินเทอร์เน็ตในรูปแบบการทำให้เป็น QR Code มาช่วยประยุกต์ใช้ในการให้ข้อมูล คำแนะนำ แก่ผู้รับบริการ ช่วยให้เกิดความสะดวก ประหยัด ลดการใช้กระดาษ เป็นการลดค่าใช้จ่ายให้กับองค์กร และยังเกิดประโยชน์ต่อผู้รับบริการ ในการทบทวนความรู้ ผ่าน QR Code ซึ่งปัจจุบัน ผู้รับบริการส่วนใหญ่จะมีเครื่องมือสื่อสาร เป็น Smart phone และใช้ Internet เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ สามารถทบทวนคำแนะนำและความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ช่วยพัฒนากระบวนการให้บริการด้านสุขภาพได้เป็นอย่างดี และรวดเร็วยิ่งขึ้น

3. เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

เพื่อให้ข้อมูล ความรู้และคำแนะนำการปฏิบัติตัวแก่ผู้รับบริการหลังคลอดในหน่วยงานสูติกรรม รวมถึงผู้สนใจ และเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลการวางแผนก่อนการจำหน่าย ในเรื่องการวางแผนครอบครัว ด้วยวิธี การฝังยาคุมกำเนิดผ่าน QR Code ในหอผู้ป่วยสูติกรรม 3 และช่วยสนับสนุน รองรับการพัฒนาเรื่อง Paperless ของโรงพยาบาล

4. แนวคิดการพัฒนานวัตกรรม

การคุมกำเนิด (Contraception) คือ เทคนิคหรือวิธีการที่ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์หรือขัดขวางการตั้งครรภ์ เป็นการวางแผนครอบครัว เหมาะสำหรับผู้ที่ยังไม่พร้อมจะมีลูก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท (34 วิธี) คือ ประเภทการคุมกำเนิดชั่วคราว และประเภทการคุมกำเนิดถาวร การฝังยาคุมกำเนิด เป็นวิธีคุมกำเนิดแบบชั่วคราว ระยะยาว จากสถิติหอผู้ป่วยสูติกรรม 3 มารดาหลังคลอดคุมกำเนิดโดยวิธีฝังยาคุมกำเนิด ปี พ.ศ. 2563 - 2565 มีจำนวน 50, 92 และ 71 คน ตามลำดับ (สถิติเวชระเบียนโรงพยาบาลพระปกเกล้า, 2563 – 2565) โดยกลุ่มผู้รับบริการที่สำคัญ คือ มารดาวัยรุ่น อายุ < 20 ปี ซึ่งไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อเป็นการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดาวัยรุ่น และปัจจุบันมีนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข ให้โรงพยาบาลของรัฐ ฝังยาคุมกำเนิดให้มารดาหลังคลอดฟรีทุกสิทธิ ไม่จำกัดอายุ ยกเว้นคนต่างชาติ ทำให้มีมารดาหลังคลอดเลือกวิธีการคุมกำเนิดชนิดฝังยาคุมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันการวางแผนจำหน่ายในมารดาหลังคลอดที่ได้รับการฝังยาคุมกำเนิด ยังไม่ได้มีการกำหนดให้มีการให้ข้อมูล วิธีการปฏิบัติตัวสำหรับมารดาหลังคลอดที่ได้รับการฝังยาคุมกำเนิด ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ดังนั้นผู้จัดทำจึงมีแนวคิด จัดทำการวางแผนจำหน่ายมารดาหลังคลอดที่ได้รับการฝังยาคุมกำเนิด โดยจัดทำเป็นรูปแบบแผ่นพับและรูปแบบ QR code เพื่อสะดวกแก่มารดาหลังคลอดทั่วไป และมารดาหลังคลอดที่มีการใช้ Smart phone สแกน QR code คำแนะนำหลังได้รับการฝังยาคุม สามารถนำไปอ่านที่บ้าน หรือเปิดจาก QR code เพื่อให้ปฏิบัติตัวในการดูแลตนเองได้ถูกต้อง และยังช่วยลดภาระงานในการจัดพิมพ์ ลดการใช้กระดาษ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของโรงพยาบาลลงด้วย

5. กิจกรรม/กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

- 1) ทบทวนเอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางการวางแผนจำหน่ายมารดาหลังคลอดที่ได้รับการฝังยาคุมกำเนิด
- 2) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลแนวทางการวางแผนจำหน่ายมารดาหลังคลอดที่ได้รับการฝังยาคุมกำเนิด
- 3) จัดทำแนวทางการวางแผนจำหน่ายมารดาหลังคลอดที่ได้รับการฝังยาคุมกำเนิด
- 4) นำให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบรายละเอียดความถูกต้องของเนื้อหา
- 5) นำแนวทางการวางแผนจำหน่ายและการปฏิบัติตัว ของมารดาหลังคลอดที่ได้รับการฝังยาคุมกำเนิดจัดทำเป็น File แผ่นพับเรื่อง “ความรู้และคำแนะนำหลังการฝังยาคุมกำเนิดสำหรับมารดาหลังคลอด” และปรับรูปแบบเป็น QR Code แผ่นพับการให้ความรู้ เพื่อให้ผู้รับบริการ Scan ข้อมูลนำเข้าได้สะดวก
- 6) นำแนวทางการวางแผนจำหน่ายมารดาหลังคลอดที่ได้รับการฝังยาคุมกำเนิดที่ปรับรูปแบบเป็น QR Code แผ่นพับการให้ความรู้ ลงสู่การปฏิบัติกับมารดาหลังคลอดที่ได้รับการฝังยาคุมกำเนิดในหอผู้ป่วยสูติกรรม 3
- 7) ประเมินผลการนำไปใช้กับผู้รับบริการ เพื่อปรับปรุงพัฒนา

การฝังยาคุมกำเนิด

QR Code ความรู้เรื่องการ
ฝังยาคุมกำเนิด

QR Code แผ่นพับ ความรู้
และคำแนะนำ เรื่องการฝัง
ยาคุมกำเนิด

คำแนะนำฝังยาคุม

เวลาที่เหมาะสมสำหรับฝังยาคุมกำเนิด

- ภายในวันที่ 1-5 ของประจำเดือน
- หลังคลอดบุตรหรือหลังแท้งบุตร

อาการข้างเคียงของยาฝังคุมกำเนิด

ในช่วง 3-6 เดือนแรกหลังฝังยา มักมีประจำเดือนไม่สม่ำเสมอ เลือดออกกะปริบกะปรอยทางช่องคลอด หลังจากนั้นประจำเดือนมักจะห่างๆ หรือไม่มีประจำเดือนเลย ซึ่งมีได้ผลเสียต่อสุขภาพสตรี

ผลข้างเคียงอื่นๆ เช่น การติดเชื้อบริเวณที่ฝังยา ปวดศีรษะ เป็นสิว การเปลี่ยนแปลงของน้ำหนัก เจ็บเต้านม อารมณ์แปรปรวน แต่ผลข้างเคียงเหล่านี้ พบได้น้อย

ค่าใช้จ่ายในการฝังยาคุมกำเนิด

ปัจจุบัน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สนับสนุนค่าใช้จ่ายสำหรับการคุมกำเนิดชั่วคราวระยะยาว สำหรับวัยรุ่น ดังนั้นวัยรุ่น อายุน้อยกว่า 20 ปี ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ

สามารถรับบริการฝังยาคุมกำเนิดฟรีที่โรงพยาบาลของรัฐทุกแห่ง

References :

1. <http://www.arhp.org/Publications-and-Resources/Quick-Reference-Guide-for-Clinicians/choosing/Implant>.
2. Reinprayoon D. Contraception, 2000.
3. Product Information : Implanon NXT.

ยาฝังคุมกำเนิดชนิด 1 แท่ง

1 แท่ง

2 ชาติ

3 ปี

ด้วยความปรารถนาดีจาก หอผู้ป่วยสูติกรรม 3 กลุ่มงานการพยาบาลสูติ-นรีเวช sw. พระปกเกล้า

แผ่นพับความรู้ หน้า 1

ยาฝังคุมกำเนิด

เป็นการคุมกำเนิดชั่วคราวระยะยาว มีประสิทธิภาพในการป้องกันการตั้งครรภ์สูงสุดถึง **99.9%** โอกาสตั้งครรภ์เพียง 1 ใน 2,000 เท่านั้น

ข้อดี การฝังยาคุมกำเนิด

- เป็นวิธีคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพสูง
- ไม่มีผลรบกวนต่อการมีเพศสัมพันธ์
- ใส่ครั้งเดียวคุมกำเนิดได้ 3 ปี
- ใช้ได้ในสตรีระยะให้นมบุตร ไม่มีผลต่อปริมาณและคุณภาพของน้ำนม
- เมื่อหยุดใช้ยานี้แล้ว สามารถมีบุตรได้ตามปกติ

ยาฝังคุมกำเนิด 1 แท่ง ดีอย่างไร

1 แท่ง

ยาฝังคุมกำเนิดมีเพียง 1 แท่ง ขนาดประมาณ ก้านไม้ขีด ยาว 4 ซม. ภายในแท่งยาจะมีฮอร์โมนโปรเจสติน (Etonogestrel 68 มิลลิกรัม) จะปล่อยฮอร์โมนออกมาระยะ 60-70 ไมโครกรัม และค่อย ๆ ซึมเข้าร่างกาย อุปกรณ์ที่ใช้ฝังยาคุม 1 แท่ง เป็นอุปกรณ์ที่ออกแบบมาโดยเฉพาะ

2 ชาติ

ขั้นตอนการฝังยาใช้เวลาไม่เกิน 2 นาที โดยฝังแท่งยาใต้ชั้นผิวหนังบริเวณต้นแขนด้านใน แท่งยาไม่สลายเองเมื่อครบ 3 ปี ต้องถอดออก

3 ปี

ขั้นตอนการฝังยาคุม

ป้องกันการตั้งครรภ์ถึง 3 ปี โดย

- การยับยั้งการตกไข่
- เยื่อโพรงมดลูกไม่เหมาะในการฝังตัวอ่อน
- มูกที่ปากมดลูกเหนียวข้น เชื้ออสุจิผ่านเข้าไปได้ยาก

การปฏิบัติตัวหลังการฝังยาคุมกำเนิด

- หลังฝังยาคุม 7 วันแรก ระวังไม่ให้แผลเปื่อยนี้
- ห้ามยกของหรือออกกำลังกายหนัก
- ควรงดมีเพศสัมพันธ์ช่วง 7 วันแรก หรือใช้ถุงยางคุมกำเนิดไปก่อน
- เมื่อครบกำหนด 3 ปี ให้มาถอดยาฝังออก

แผ่นพับความรู้ หน้า 2

6. การประเมินผลการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง/สิ่งประดิษฐ์

สิ่งประดิษฐ์ที่ปรับปรุง มีรูปแบบที่ง่าย เมื่อเริ่มแนะนำและเปิดข้อมูลเพื่อนำสู่การเรียนรู้ ผู้รับบริการได้ศึกษา ข้อมูลความรู้ที่น่าสนใจ และสวยงาม เข้าใจได้ง่าย สามารถตอบข้อซักถามความรู้ ในการปฏิบัติตัวหลังการฝังยาคุม กำเนิด ได้ถูกต้อง และยังสามารถเก็บข้อมูลความรู้ไว้ติดตัว ด้วย Smart Phone ของผู้รับบริการเองแต่ละราย ทำให้ ง่ายต่อการทบทวน ทำความเข้าใจซ้ำเมื่อกลับบ้าน

7. บทเรียนที่ได้รับ :

การนำเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ทันสมัยมาใช้ในการสื่อสารข้อมูลความรู้ ซึ่งผู้รับบริการจำเป็นต้องได้รับการแนะนำ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง และเกิดความเข้าใจ เรียนรู้ได้ง่ายขึ้น รวมทั้งช่วยประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย ในการส่งจัดพิมพ์ และลดการใช้กระดาษได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ดี ยังมีปัญหาอุปสรรค สำหรับผู้รับบริการบางส่วน ที่ไม่สามารถรองรับระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงได้ เช่น บางรายไม่มี Smart phone , ไม่มี Internet , ขาดการเรียนรู้เทคโนโลยีที่พัฒนาไปตามยุคและเปลี่ยนแปลงมากขึ้น , เป็นชาวต่างชาติมีปัญหาการสื่อสาร หรือขาดปัจจัยด้าน เศรษฐกิจในการสนับสนุนระบบ เป็นต้น ดังนั้นจึงยังจำเป็นต้องทำเอกสารแผ่นพับไว้บางส่วน เพื่อใช้สำหรับส่งมอบ ความรู้และคำแนะนำที่เป็นลายลักษณ์อักษรทดแทนสำหรับผู้รับบริการที่ไม่มีช่องทางสื่อสารผ่านระบบ Internet

8. การนำไปใช้ประโยชน์

- 1) เพิ่มความสะดวก รวดเร็วในการสื่อสารผ่านระบบเทคโนโลยี
- 2) เพิ่มความน่าสนใจ และเสริมความรู้ที่เป็นประโยชน์ ใช้งานได้จริง สำหรับผู้รับบริการ
- 3) สามารถลดภาระงานในการจัดพิมพ์เอกสารความรู้ในเรื่องคำแนะนำการวางแผนคุมกำเนิดด้วยวิธีฝังยาคุม
- 4) ลดค่าใช้จ่าย ในการใช้กระดาษ รวมถึงลดโลกร้อนจากการทำลายกระดาษลง
- 5) สามารถนำนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นนี้ พัฒนาต่อยอด ให้นำสนใจเพิ่มมากขึ้นได้ เช่น พัฒนาในรูปแบบการ ถ่ายทำ Clip VDO เพื่อให้ความรู้ คำแนะนำที่น่าสนใจยิ่งขึ้นได้ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการ และองค์กร

9. การสนับสนุนที่ได้รับจากผู้บริหารหน่วยงาน/องค์กร

ได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน การจัดทำข้อมูลให้เป็นรูปแบบ Files เอกสาร และปรับประยุกต์เป็นลักษณะ รูปแบบ QR Code โดยการแนะนำ สนับสนุนข้อมูลจากหัวหน้าหน่วยงาน หอผู้ป่วยสูติกรรม 3 รวมถึงการช่วยผลักดัน ผลงานจาก หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลสูติ-นรีเวช และผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลสูติ-นรีเวช โรงพยาบาล พระปกเกล้า จึงใคร่ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

10. การติดต่อกับทีมงาน

นางสาวรสสุคนธ์ หอมเนียม Tel. 0871444248, Email : kowpunz@gmail.com

นางมยุรี ชูขนาด Tel. 0650515942 , Email : mayuree6812@gmail.com